

اصطلاحات	
<p>بناظر داشت سیاق و سباق، اصطلاحات ذیل در این فصل مفاهیم آتی را افاده مینماید:</p> <p>(۱) بمنظور این فصل:</p> <p>"دسترسی" عبارت است از کسب دسترسی به تمام یا یکی از بخش های سیستم کمپیوتری اعم از اینکه از طریق فعال نمودن ورود، کنترل و یا حق استفاده تمامی یا یکی از بخش های سیستم کمپیوتری باشد و یا خیر.</p> <p>البته دسترسی برای اعمال صلاحیت های مندرج این قانون، غیر مجاز پنداشته نمی شود؛</p>	<p>ماده ۱: اصطلاحات و تفسیر</p>
<p>(دسترسی به برنامه یا داده ها) عبارت از دسترسی به یک برنامه یا داده ها در سیستم کمپیوتری میباشد که توسط آن سیستم کمپیوتری یک عملکرد را انجام مینماید که بوسیله آن - یک شخص:</p> <p>(۱) جوانب یا اوصاف مربوطه برنامه و یا داده ها را تبدیل، تغییر و یا از بین می برد، یا</p> <p>(۲) آنرا به:</p> <p>الف) یک سیستم کمپیوتری، دستگاه یا وسیله ذخیره سازی غیر از آنکه در آن موقعیت دارد، یا</p> <p>ب) به موقعیت دیگر در عین سیستم کمپیوتری، دستگاه یا وسیله ذخیره سازی، کاپی، انتقال یا ارسال مینماید، یا</p> <p>(۳) از آن استفاده می نماید. یا</p> <p>(۴) آنرا از سیستم کمپیوتری که در آن نگهداری شده، از طریق نمایش یا شیوه دیگر حاصل مینماید.</p> <p>و نسبت دسترسی به برنامه یا داده ها (و به قصد کسب دسترسی) همین معنی را افاده مینماید.</p> <p>بمنظور بند ۳ فقره (ب) فوق، شخصیکه عملکرد وی در سیستم کمپیوتری:</p> <p>(۱) باعث اجرای برنامه میگردد، یا</p> <p>(۲) خود آن یک عملکرد برنامه میباشد استفاده کننده برنامه شمرده میشود.</p> <p>بمنظور بند ۴ فقره (ب) فوق:</p> <p>(۱) یک برنامه وقتی باز داده شمرده میشود که دستورات آن باز داده ای باشد، و شیوه ای که در چنین دستورات یا داده های دیگر باز داد میگردد حایز اهمیت نمیباشد (و مشخصا اینکه آیا شیوه قابل اجرا در صورت دستورات، و قابل پراسس در صورت داده ها، توسط سیستم کمپیوتری، آن شیوه را تمثیل مینماید یا خیر).</p>	
<p>(قانون) عبارت از قانون اجراءات جزایی افغانستان میباشد.</p>	
<p>"سیستم کمپیوتری" عبارت از دستگاه و یا مجموعه از دستگاه های مربوطه و پیوسته، که یک یا بیشتر از آن، به اساس یک برنامه، پراسس اوتومات داده ها را انجام میدهد و</p>	

<p>شامل هر دستگاه قابل انفصال ذخیره سازی میباشد که فعلا در داخل سیستم کمپیوتری بوده، و یک سیستم کمپیوتری، برنامه یا داده های آن دستگاه را نیز شامل شمرده میشود.</p>	
<p>(داده های محتوا) عبارت از هر تمثیل حقایق ، معلومات و یا مفاهیم به شکل آماده برای پراسس نمودن در یک سیستم کمپیوتری، بشمول برنامه عیار برای ایجاد یک سیستم کمپیوتری بخاطر انجام یک عملکرد، غیر از داده های رفت و آمد.</p>	
<p>(محکمه) عبارت از (.....محکمه جزایی افغانستان.....) بوده که صلاحیت بررسی جرایم مندرج قانون هذا را دارا میباشد:</p>	
<p>سیستم کمپیوتری، برنامه یا داده های زیر بنایی حساس " عبارت است از سیستم کمپیوتری، برنامه یا داده ها که عملکرد مربوط امور ذیل را تقویت یا انجام میدهد:</p> <p>(۱) تولید و یا توزیع برق ،</p> <p>(۲) مخابرات ،</p> <p>(۳) خدمات دولتی،</p> <p>(۴) خدمات عاجل ،</p> <p>(۵) ادارات اجرایی ، امنیتی یا استخباراتی،</p> <p>(۶) کارهای عامه،</p> <p>(۷) و یا هر سیستمی که توسط دولت منحیث سیستم معلومات حساس ابلاغ گردیده باشد، و برای دولت چنین اهمیت حیاتی دارد که تضعیف یا تخریب آن بالای امنیت ملی، امنیت اقتصاد ملی، صحت عامه یا محافظت عامه، یا ترکیب آن اثر تضعیف کننده داشته باشد.</p>	
<p>(آسیب) به استثناء ماده ۱۲۴، عبارت از هر نوع اخلال در سیستم کمپیوتری و یا تمامیت - و یا دستیابی داده ها، یک برنامه یا سیستم، و یا معلومات میباشد که:</p> <p>(۱) باعث خساره میگردد که حد اقل مجموعا به ارزش [.....] میرسد ، و یا مبلغ دیگریکه وزارت آنرا بوسیله اعلان در جریده تعیین مینماید ، اما هیچ گونه خسارات وارده یا متحمله بعد از یک سال از جرم مطرح شده، محاسبه نمیگردد.</p> <p>(۲) معاینه طبی، تشخیص، تداوی یا علاج یک یا چند اشخاص را تغییر یا تنقیص ویا بالقوه تغییر یا تنقیص مینماید.</p> <p>(۳) باعث یا تهدید به آسیب فیزیکی یا مرگ یک شخص میگردد؛ یا</p>	

<p>۴)صحت عامه و یا محافظت عامه را تهدید مینماید</p>	
<p>(داده ها) عبارت از تمثيل معلومات و يا مفاهيمی است که در یک سیستم کمپيوتری به شکل مناسب برای استفاده در حال آماده شدن و يا آماده شده باشد.</p>	
<p>(دستگاه) شامل اشياي ذيل میباشد:</p> <p>۱) دستگاه يا وسیله فیزیکی</p> <p>۲) هر دستگاه الکترونیکی یا معنوی که به شکل فیزیکی نباشد</p> <p>۳) هر برنامه یا داده ها که به شکل الکترونیکی برگزار شده باشد</p> <p>۴) پاسورد، کود دسترسی و یا داده های مشابه، به شکل الکترونیکی یا دیگر ، که بوسیله آن تمامی یا یکی از بخشهای سیستم کمپيوتری قابل دسترسی باشد. یا</p> <p>۵) دستگاه ها، برنامه ها و یا سیستم های کمپيوتری اوتومات، خود کار، سازگار، یا مستقل.</p>	
<p>(دستگاه الکترو مغناطیسی، صوتی، میخانیکی و یا دیگر) عبارت از هر دستگاه و یا ابزار یکه برای رهگیری یک عملکرد سیستم کمپيوتری استفاده شده باشد یا قابل استفاده باشد.</p>	
<p>(الکترونیکی) شامل تکنالوژی الکتريکی، دیجیتلی، مغناطیسی، نوری، بیومتریکی، الکتروشیمیایی، بی سیم و یا الکترومغناطیسی میباشد ؛</p>	
<p>(عملکرد) شامل منطق، کنترول، ریاضیکی، حذف، ذخیره سازی و بازیابی و ارتباطات یا مخابرات به یک سیستم کمپيوتری، از یک سیستم کمپيوتری و یا در داخل یک سیستم کمپيوتری، میباشد.</p>	
<p>(دولت) عبارت از دولت جمهوری اسلامی افغانستان میباشد.</p>	
<p>"معلومات هویت" عبارت است از هر گونه معلومات بشمول معلومات بیولوژیکی یا فیزیولوژیکی از آن نوعی که عموماً به تنهایی و یا مرکب با سایر معلومات که برای تصدیق، تأیید یا معرفت یا به قصد تصدیق، تأیید یا معرفت یک فرد یا سیستم کمپيوتری بشمول نشان انگشت ، نمونه صدا، تصویر شبکیه چشم، تصویر عنبیه، مشخصات دی این ای، نام، آدرس، تاریخ تولد، نام اصلی مادر، فقره چالش ، پرسان حفاظتی ، امضاء کتبی، امضای الکترونیکی پیشرفته، امضای الکترونیکی، امضای دیجیتلی، نام کاربر، شماره کريدت کارت ، شماره دييت کارد ، شماره حساب موسسه مالی، شماره پاسپورت، شماره تذکره ، شماره مشتری، شماره جواز رانندگی، هرگونه پاسورد ، هر روش بايومتریکی یا</p>	

<p>شیوه دیگر تصدیق ، تایید یا معرفت که توسط دستگاه یا تکنیک های مدرن بدست آمده میتواند و به یکی از سیستم های کمپیوتری یا به اجرای یکی از عملکرد یا مداخله در یکی از داده ها یا سیستم کمپیوتری، دسترسی را ممکن میسازد.</p>	
<p>(معلومات) شامل متن، پیغام، داده ها ، صدا، آواز، پایگاه داده ها، ویدیو، اشارات، نرم افزار، برنامه های کمپیوتری، کودهای موضوعی و منبعی، میباشد.</p>	
<p>(رهنگیری) راجع به یک عملکرد سیستم کمپیوتری، شامل استماع یا ثبت یک عملکرد سیستم کمپیوتری، و یا دستیابی به اصل، معنا و یا مفهوم آن میباشد.</p>	
<p>(مامور تحقیق) عبارت است از ماموریکه توسط دولت طبق ماده ۱۵۴ (.....نهاد تحقیقاتی.....) تعیین گردیده باشد.</p>	
<p>(تغییرات) راجع به سیستم کمپیوتری، برنامه یا داده ها، عبارت از هر گونه تغییرات مربوط به محتویات یک سیستم کمپیوتری از طریق اجراء یک عملکرد سیستم کمپیوتری: مربوطه یا کمپیوتر دیگر اگر:</p> <p>(۱) یکی از برنامه یا داده ها در سیستم کمپیوتری مربوطه تغییر یا از بین برده شده باشد.</p> <p>(۲) یکی از برنامه یا داده ها به محتویات آن اضافه شده باشد. یا</p> <p>(۳) کاری واقع شود که عملکرد عادی سیستم کمپیوتری را مختل سازد.</p> <p>و هرکاریکه ممد ایجاد چنین تغییر باشد، موجب آن پنداشته میشود.</p> <p>البته تغییرات برای اعمال صلاحیت های مندرج این قانون، غیر مجاز پنداشته نمی شود.</p>	
<p>نسبت عمل به یک شخص، اعمال انجام شده و یا انجام شدنی وی را:</p> <p>(۱) از طریق میکانزم های اتومات و دستگاه ها، برنامه ها و یا سیستم های کمپیوتری خود کار، سازگار، یا مستقل؛</p> <p>(۲) به ضد هر گونه سیستم کمپیوتری کنترل شده توسط دولت و یا سیستم کمپیوتری عامه در اعمال عملکرد عامه، و یا</p> <p>(۳) به ضد هر سیستم کمپیوتری،</p> <p>نیز شامل میباشد.</p>	

<p>(برنامه یا برنامه کمپیوتری) عبارت از دستورات یا اظهارات تمثیل کننده داده ها که در وقت اجرای آن در سیستم کمپیوتری، اجرای عملکرد را در آن ایجاد مینماید ، شامل ماخذ برخی از یک برنامه و شامل هر برنامه یا داده ها در هر دستگاه قابل انفصال ذخیره سازی بوده که عندالموقع در سیستم کمپیوتری میباشد و هر نسبت در این فصل به یک برنامه یا داده ها در سیستم های کمپیوتری شامل هر برنامه یا داده ها در هر دستگاه قابل انفصال ذخیره سازی عندالموقع در سیستم کمپیوتری میباشد ، و یک سیستم کمپیوتری، برنامه یا داده های آن دستگاه را نیز شامل شمرده میشود.</p>	
<p>(ضبط) به ارتباط برنامه یا داده ها موارد ذیل را شامل میباشد:</p> <p>(۱) ضبط یا محفوظ نمودن مشابه یک سیستم کمپیوتری یا بخشی از آن یا یک دستگاه. یا</p> <p>(۲) ایجاد و نگهداشت نقل یک برنامه یا داده ها، بشمول توسط استفاده از وسایل محل. یا</p> <p>(۳) غیر قابل دسترس نمودن یا حذف داده ها در سیستم کمپیوتری زیر دست، یا</p> <p>(۴) حصول باز داده های داده ها از یک سیستم کمپیوتری.</p>	
<p>(ارائه کننده خدمات) شامل اشخاص ذیل میباشد:</p> <p>(۱) شخصیکه منحیث ارایه کننده خدمات مربوط به ارسال، وصول، ذخیره سازی و یا پراسس ارتباطات الکترونیکی و یا ارائه خدمات دیگر مربوط به ارتباطات الکترونیکی از طریق یک سیستم الکترونیکی، عمل خود را انجام مینماید؛</p> <p>(۲) شخصیکه یک شبکه سوئیچ عامه را دارا، تصرف، اجرا، اداره یا کنترل مینماید و یا خدمات مخابراتی را ارایه مینماید، یا</p> <p>(۳) هر شخص دیگریکه به نمایندگی چنین خدمات ارتباطات الکترونیکی و یا کاربران خدمات مذکور، داده ها را پراسس یا ذخیره مینماید. یا</p> <p>(۴) هر شخصیکه منحیث کسب و کار اصلی و یا بخش مهم از کسب و کار خویش، شبکه توزیع ارتباطات الکترونیکی را فراهم می کند.</p>	
<p>(معلومات اشتراک کننده) عبارت است از معلوماتی که بشکل داده ها و یا هر شکلی که توسط ارائه کننده خدمات محفوظ شده است ، مربوط به خدمات اشتراک کنندگان، به جز از داده های رفت و آمد یا داده های محتوا، که توسط آن اشیای ذیل معلوم میگردد:</p> <p>(۱) نوعیت خدمات ارتباطات استفاده شده، ارایه تخنیکي انجام شده، و مدت خدمات:</p>	

<p>۲) هویت اشتراک کننده، آدرس پستی، آدرس پست الکترونیکی جغرافیوی، تیلیفون و) سایر شماره های دسترسی، معلومات بل ها و تأدیه ها ،که به اساس قرارداد و یا معامله خدماتی در دسترس باشد؛ یا</p> <p>۳) معلومات دیگر در سایت نصب تجهیزات ارتباطات، که به اساس قرارداد و یا معامله خدماتی در دسترس باشد.</p>	
<p>(داده های رفت و آمد) عبارت است از داده های مربوط ارتباطات بوسیله سیستم کمپیوتری، تولید شده توسط سیستم کمپیوتری که بخشی از زنجیر ارتباطات را تشکیل نموده ، و نشان دهنده منشا، منزل، مسیر، وقت، داده ها، اندازه، مدت و یا نوعیت خدمات ذیل باشد.</p>	
<p>غیر مجاز) بمنظور ماده (دسترسی غیر قانونی به سیستم کمپیوتری) عبارت از دسترسی " شخص به یک سیستم کمپیوتری میباشد؛ اگر،</p> <p>۱) وی خودش مجاز به کنترل دسترسی نوع مشخص مطرح شده مربوط یک سیستم کمپیوتری نباشد. و</p> <p>۲) وی به ارتباط نوع مشخص دسترسی به یک سیستم کمپیوتری را از طرف شخص باصلاحیت آن موافقت را کسب نکرده باشد.</p>	
<p>(غیر مجاز) بمنظور ماده [دسترسی غیر قانونی به برنامه یا داده ها] عبارت است از دسترسی توسط شخص به یک برنامه و یا داده ها اگر</p> <p>۱) وی خودش مجاز به کنترل دسترسی نوع مشخص مطرح شده مربوط به آن برنامه یا داده ها نباشد. و</p> <p>۲) وی به ارتباط نوع مشخص دسترسی به آن برنامه یا داده ها را از طرف شخص باصلاحیت آن موافقت را کسب نکرده باشد</p> <p>البته هرگونه عمل یا دسترسی برای اعمال صلاحیت های مندرج این قانون، غیر مجاز پنداشته نمی شود ؛</p>	
<p>(عمل غیر مجاز) به ارتباط سیستم کمپیوتری، برنامه یا داده ها عبارت است از عملی که فاعل یا عامل آن؛</p> <p>۱) مسؤول آن سیستم کمپیوتری نباشد</p> <p>۲) صلاحیتدار اجازه آن نباشد ؛ و</p>	

<p>(۳) موافقت مسؤول سیستم کمپیوتری راجع به عمل مذکور را ندارد.</p> <p>البته هرگونه عمل برای اعمال صلاحیت های مندرج این قانون، غیر مجاز پنداشته نمی شود؛</p>	
<p>(ر) رهگیری غیر مجاز) راجع به یک سیستم کمپیوتری، برنامه یا داده ها، عبارت است از رهگیری که در آن شخص رهگیری کننده یا عامل رهگیری</p> <p>(۱) مسؤول آن سیستم کمپیوتری نباشد</p> <p>(۲) صلاحیندار اجازه آن نباشد؛ و</p> <p>(۳) موافقت مسؤول سیستم کمپیوتری راجع به رهگیری مذکور را ندارد.</p> <p>البته رهگیری در اعمال صلاحیت های مندرج این قانون، غیر مجاز پنداشته نمی شود؛</p>	
<p>(تغییرات غیر مجاز) در رابطه به یک سیستم کمپیوتری، برنامه یا داده ها، عبارت است از تغییراتی که</p> <p>(۱) عامل آن صلاحیت تصمیم تغییرات را نداشته باشد؛ و</p> <p>(۲) موافقت تغییرات را از شخص صلاحیندار آن بدست نیآورده است</p> <p>البته تغییرات برای اعمال صلاحیت های مندرج این قانون، غیر مجاز پنداشته نمی شود؛</p>	
<p style="text-align: center;">جرایم</p>	
<p>(۱) شخصیکه عمداً، بطور مؤقت یا دایمی،</p> <p>الف) به قصد کسب دسترسی به مجموع یک سیستم کمپیوتری یا یکی از برخی آن، یا به قصد قابل کسب بودن آن باعث انجام یک عملکرد توسط سیستم کمپیوتری میگردد؛</p> <p>ب) دسترسی مورد نظر برای کسب یا قابل کسب بودن، طبق ماده هذا غیر مجاز باشد. و</p> <p>ج) در وقت باعث شدن انجام کار توسط سیستم کمپیوتری، می داند که دسترسی مورد نظر برای کسب یا قابل کسب بودن، طبق ماده هذا غیر مجاز است؛</p> <p>به جزای یکی از انواع حبس الی مدت (.....) یا جزای نقدی الی مبلغ (....) یا هر دو محکوم میگردد.</p>	<p>ماده ۲: دسترسی غیر قانونی به سیستم کمپیوتری</p>

توضیح:

فقدان صلاحیت در این مقاله به مواردی نیز شامل می‌باشد که در آنجا صلاحیت عمومی دسترسی به سیستم کمپیوتری موجود بوده، اما نوعیت، ماهیت یا روش مشخص دسترسی مجاز نباشد.

مثال:

الف) کارمند ب توسط ب به دسترسی و استفاده از سیستم کمپیوتری در محل کار الف بطور عمومی مجاز می‌باشد. الف برای کاپی، انتقال یا ارسال معلومات بطور عمومی، یا به ارتباط یک نوعیت، ماهیت یا قسم مشخص مجاز نمی‌باشد. کارکن مذکور چنین معلومات را کاپی، نقل و یا ارسال مینماید. عمل دسترسی به سیستم کمپیوتری به منظور کاپی، انتقال یا ارسال، دسترسی غیر مجاز شمرده میشود.

ب) الف کارمند ب توسط ب به دسترسی و استفاده از سیستم کمپیوتری در محل کار الف بطور عمومی مجاز می‌باشد. الف توسط ب به اتصال یک دستگاه ذخیره داده ها به یکی از سیستم های کمپیوتر ب مجاز نیست. الف یک دستگاه ذخیره داده ها را به سیستم کمپیوتری ب وصل مینماید. چنین دسترسی توسط الف به سیستم کمپیوتری ب، بدون صلاحیت می‌باشد.

۲) شخصیکه به سهل انگاری، بطور مؤقت یا دایمی،

الف) به قصد کسب دسترسی به مجموع یک سیستم کمپیوتری یا یکی از برخی آن، یا به قصد قابل کسب بودن آن باعث انجام یک عملکرد توسط سیستم کمپیوتری میشود.

ب) دسترسی مورد نظر برای کسب یا قابل کسب بودن، طبق ماده هذا غیر مجاز باشد. و

وقتیکه وی باعث انجام کار توسط سیستم کمپیوتری میگردد، می داند که کسب چنین دسترسی یا قابل کسب بودن آن، طبق ماده هذا غیر مجاز است،

به جزای یکی از انواع حبس الی مدت (.....) یا جزای نقدی الی مبلغ (....) یا هر دو محکوم میگردد.

مثال:

الف) کارمند ب توسط ب به دسترسی و استفاده از سیستم کمپیوتری در محل کار الف بطور عمومی مجاز می‌باشد. الف برای کاپی، انتقال یا ارسال معلومات بطور عمومی، یا به ارتباط یک نوع، ماهیت یا قسم مشخص مجاز نمی‌باشد. کارکن مذکور حین مشاهده شبکه یک حصه سیستم کمپیوتری را دسترسی می‌آید و میداند که دسترسی آن مجاز نیست مگر قصد مشخص دسترسی چنین حصه سیستم کمپیوتری را ندارد اما بدون قصد مشخص، اقدام به دسترسی آن حصه سیستم کمپیوتری را مینماید. عمل دسترسی مذکور، دسترسی غیر مجاز سهل انگار اما غیر قصدی شمرده میشود.

ب) الف کارمند ب توسط ب به دسترسی و استفاده از سیستم کمپیوتری در محل کار الف بطور عمومی مجاز می‌باشد. الف توسط ب به اتصال یک دستگاه ذخیره داده ها به یکی از سیستم های کمپیوتر ب مجاز نیست. الف یک دستگاه ذخیره داده ها را به

<p>سیستم کمپیوتری ب وصل مینماید . چنین دسترسی توسط الف به سیستم کمپیوتری ب بدون صلاحیت میباشد</p> <p>۳) قصد مذکور در فقره ۱ و یا سهل انگاری مذکور در فقره ۲ فوق، لازم نیست که مربوط به موارد ذیل باشد</p> <p>الف) سیستم کمپیوتری مشخص؛ ب) برنامه یا داده های مشخص؛ یا ج) برنامه یا داده های نوعیت مشخص</p>	
<p>۱) شخصیکه عمداً، بطور مؤقت یا دایمی ،</p> <p>الف) بخاطر کسب یا قابلیت کسب، عامل دسترسی به یک برنامه یا داده ها میگردد ب) دسترسی به برنامه یا داده های مورد نظر برای کسب یا قابل کسب بودن، طبق (ماده هذا غیر مجاز باشد. و ج) در وقت دسترسی برنامه یا داده ها ، می داند که دسترسی مورد نظر برای کسب یا قابلیت کسب بودن، طبق ماده هذا غیر مجاز است، به جزای یکی از انواع حبس الی مدت (.....) یا جزای نقدی الی مبلغ (....) یا هر دو محکوم میگردد.</p> <p>۲) شخصیکه به سهل انگاری ، بطور مؤقت یا دایمی</p> <p>الف) بخاطر کسب یا قابلیت کسب ، عامل دسترسی به یک برنامه یا داده ها میگردد ب) دسترسی برنامه یا داده های مورد نظر برای کسب یا قابلیت کسب بودن، طبق ماده هذا غیر مجاز باشد. و ج) در وقت دسترسی برنامه یا داده ها ، می داند که کسب یا عامل کسب بودن دسترسی مورد نظر، طبق ماده هذا غیر مجاز است، به جزای یکی از انواع حبس الی مدت (.....) یا جزای نقدی الی مبلغ (....) یا هر دو محکوم میگردد.</p> <p>مثال:</p> <p>الف) کارمند ب توسط ب به دسترسی و استفاده از سیستم کمپیوتری در محل کار الف بطور عمومی مجاز میباشد. الف برای کاپی، انتقال یا ارسال معلومات بطور عمومی ، با به ارتباط یک نوع، ماهیت یا قسم مشخص مجاز نمیشود. کارکن مذکور حین مشاهده شبکه یک حصه سیستم کمپیوتری را دسترسی میابد و میداند که دسترسی آن مجاز نیست مگر قصد مشخص دسترسی چنین حصه سیستم کمپیوتری را ندارد اما بدون قصد مشخص ، اقدام به دسترسی آن حصه/های سیستم کمپیوتری را مینماید . عمل دسترسی مذکور، دسترسی سهل انگار غیر مجاز اما غیر قصدی میباشد.</p> <p>ب) الف کارمند ب توسط ب به دسترسی و استفاده از سیستم کمپیوتری در محل کار الف بطور عمومی مجاز میباشد. الف توسط ب به اتصال یک دستگاه ذخیره داده ها به</p>	<p>ماده ۳: دسترسی غیر قانونی به برنامه یا داده ها</p>

<p>یکی از سیستم های کامپیوتر ب مجاز نیست. الف یک دستگاه ذخیره داده ها را به سیستم کامپیوتری وصل مینماید. چنین دسترسی توسط الف به سیستم کامپیوتری ب، بدون صلاحیت میباشد.</p> <p>۳) قصد مذکور در فقره ۱ و یا سهل انگاری مذکور در فقره ۲ فوق، لازم نیست که مربوط به موارد ذیل باشد</p> <p>الف) سیستم کامپیوتری مشخص؛ ب) برنامه یا داده های مشخص؛ یا ج) برنامه یا داده های نوعیت مشخص</p>	
<p>۱) شخصیکه بقصد ارتکاب جرم مندرج ماده هذا، بمنظور کسب دسترسی به یک برنامه یا داده های یک سیستم کامپیوتری، باعث انجام یک عملکرد توسط سیستم کامپیوتری میگردد، مجرم شناخته میشود.</p> <p>۲) این ماده بالای جرم مربوط به اموال، فریب، خیانت یا ایجاد آسیب بدنی و حد اقل به حبس مدت سال قابل مجازات باشد، تطبیق میگردد.</p> <p>۳) شخص مرتکب جرم مندرج این ماده به جزای نقدی الی مبلغ (....) یا حبس الی مدت (.....) سال یا هر دو محکوم میگردد.</p> <p>۴) بمنظور این ماده، حایز اهمیت نیست که</p> <p>الف) دسترسی مذکور در فقره ۱ مجاز یا غیر مجاز باشد</p> <p>ب) جرم مندرج این ماده در عین وقت کسب دسترسی یا وقت دیگر صورت گرفته باشد.</p>	<p>ماده ۴:</p> <p>دسترسی به قصد ارتکاب یا تسهیل ارتکاب جرم</p>
<p>۱) شخصیکه عمدا توسط وسایل فنی ذیل رهگیری غیر مجاز را مرتکب میشود</p> <p>الف) هر انتقالی که به یک سیستم کامپیوتری، از یک سیستم کامپیوتری یا در داخل یک سیستم کامپیوتری غیر عامه باشد یا برای عامه باز نباشد، یا</p> <p>ب) ارسال الکترومغناطیسی از یک سیستم کامپیوتری که داده ها را انتقال میدهد،</p> <p>به جزای یکی از انواع حبس الی مدت (.....) و یا جزای نقدی الی مبلغ (....) یا هر دو محکوم</p>	<p>ماده ۵: رهگیری غیرمجاز</p>

<p style="text-align: center;">میگردد.</p> <p>البته در صورتیکه رهگیری مطابق و بازعایت شرایط حکم صادره تحت قانون هذا یا قانون دیگر یا به شکل قانونی توسط اداره استخباراتی یا خدمات استخباراتی انجام شده باشد، جرم شمرده نمیشود.</p> <p>البته این ماده بالای فعالیت ها و وظایف ادارات یا خدمات استخباراتی قابل تطبیق نبوده و در مقابل خواسته های امنیت ملی اعتبار ندارد.</p> <p>۱) شخصیکه بشکل فریبکارانه، تقلب یا قصد مشابه، مرتکب جرم مندرج فقره (۱) گردد، به جزای یکی از انواع حبس الی مدت (.....) و یا جزای نقدی الی مبلغ (....) یا هر دو محکوم میگردد.</p> <p>۲) شخصیکه بشکل فریبکارانه، تقلب یا قصد مشابه، بخاطر</p> <p>الف) مفاد غیر قانونی. یا</p> <p>ب) خساره غیر قانونی. یا</p> <p>ج) هر نوع منفعت اقتصادی برای خود شخص یا برای شخص دیگر</p> <p>مرتکب جرم مندرج فقره (۲) گردد</p> <p>به جزای یکی از انواع حبس الی مدت (.....) و یا جزای نقدی الی مبلغ (....) یا هر دو محکوم میگردد.</p>	
<p>۱) بادر نظر داشت فقره (۲)، شخصیکه یک کار را انجام میدهد و میداند که منجر به تغییرات غیر مجاز محتویات یک سیستم کمپیوتری میگردد، مرتکب جرم شمرده شده و به جزای نقدی الی مبلغ (.....) و یا حبس الی مدت (.....) و یا هر دو، و در صورت تکرار جرم به جزای نقدی الی مبلغ (.....) و یا حبس الی مدت (.....) و یا هر دو محکوم میگردد.</p> <p>۲) اگر جرم مندرج این ماده منجر به آسیب گردد، مرتکب آن به جزای نقدی الی مبلغ (.....) و یا حبس الی مدت (.....) و یا هر دو محکوم میگردد.</p> <p>۳) بمنظور این ماده، حایز اهمیت نیست که عمل مطرح شده به</p> <p>الف) یک برنامه یا داده های مشخص</p>	<p>ماده ۶: تغییرات غیر مجاز مواد کمپیوتری</p> <p>(تبصره: اگر ماده ۱۲۷ شامل گردد، نیاز به ماده ۱۲۶ و</p> <p>تعریفات/اصطلاحات تغییرات و تغییرات غیر مجاز نخواهد بود)</p>

<p>(ب) هر نوع برنامه یا داده ها، یا</p> <p>(ج) یک برنامه یا داده هایکه در یک سیستم کمپیوتری مشخص موقعیت دارد، بیان نگردیده است.</p> <p>(۴) بمنظور این ماده، حایز اهمیت نیست که تغییرات غیرمجاز ، دایمی و یا موقت باشد.</p>	
<p>(۱) شخصیکه عمداً، بطور موقت یا دایمی ،</p> <p>(الف) یک عمل غیر مجاز در رابطه به سیستم کمپیوتری را انجام مینماید</p> <p>(ب) در وقت انجام عمل میداند که عمل وی غیر مجاز است. و</p> <p>(ج) به قصد :</p> <p>(۱) از بین بردن، آسیب رساندن، حذف، پاک کردن، خراب کردن، تولید، تغییر یا تعدیل یک برنامه یا داده ها</p> <p>(۲) غیر قابل دسترس نمودن، بی معنا کردن، بی فایده یا غیر فعال نمودن یک برنامه یا داده ها</p> <p>(۳) مانع شدن، قطع یا مداخله یک برنامه یا داده ها یا یک بخش یا وصف مربوطه برنامه یا داده ها</p> <p>(۴) مانع شدن، قطع یا مداخله در استفاده یک شخص از یک برنامه یا داده ها یا یک بخش یا وصف مربوطه برنامه یا داده ها</p> <p>(۵) انکار، جلوگیری، خنثی کردن و یا مانع دسترسی یک شخص مستحق به یک برنامه یا داده ها</p> <p>(۶) انکار، جلوگیری، خنثی کردن و یا مانع دسترسی به یک برنامه یا داده ها یا یک جنبه یا وصف مربوط برنامه یا داده ها یا عدم قابل دسترس بودن آن</p> <p>(۷) اخلال در فعالیت یک برنامه یا یک جانب یا وصف مربوط آن برنامه</p> <p>(۸) اخلال در اعتبار داده ها یا یک جنبه یا وصف مربوط داده ها ؛</p>	<p>ماده ۷: مداخله غیر قانونی در برنامه یا داده ها</p>

۹) اخلال در اعتبار یک برنامه یا داده ها یا یک جنبه یا وصف مربوط آن برنامه یا داده ها، یا

۱۰) فعال نمودن یکی از اشیای مندرج فقره ۱ الی ۹ ،

عمل را انجام مینماید،

به جزای یکی از انواع حبس الی مدت (.....) و یا جزای نقدی الی مبلغ (....) یا هر دو محکوم میگردد.

۲) شخصیکه به سهل انگاری، بطور مؤقت یا دایمی ،

الف) یک عمل غیر مجاز مربوط سیستم کمپیوتری را انجام میدهد

ب) در وقت انجام عمل میداند که عمل وی غیر مجاز است. و

ج) توسط سهل انگاری خود

۱) باعث از بین بردن، آسیب رساندن، حذف، پاک کردن، خراب کردن، تولید، تغییر یا تعدیل یک برنامه یا داده ها یا یکی از جوانب یا اوصاف مربوط آنها

۲) غیر قابل دسترس نمودن، بی معنا کردن، بی فایده یا غیر فعال نمودن یک برنامه یا داده ها

۳) مانع شدن، قطع یا مداخله در استفاده از یک برنامه یا داده ها یا یک بخش یا وصف مربوطه برنامه یا داده ها

۴) مانع شدن، قطع یا مداخله در استفاده یک شخص از یک برنامه یا داده ها یا یک جنبه یا وصف مربوطه برنامه یا داده ها

۵) انکار، جلوگیری، خنثی کردن و یا مانع دسترسی شخص مستحق به یک برنامه یا داده ها یا یک جنبه یا وصف مربوط برنامه یا داده ها

۶) انکار، جلوگیری، خنثی کردن و یا مانع دسترسی به یک برنامه یا داده ها یا یک جنبه یا وصف مربوط برنامه یا داده ها

۷) اخلال در فعالیت یک برنامه

۸) اخلال در اعتبار داده ها یا یک جنبه یا وصف مربوط برنامه یا داده ها)

۹) اخلال در اعتبار یک برنامه یا داده ها یا یک جنبه یا وصف مربوط آن برنامه یا داده ها، یا

۱۰) فعال نمودن یکی از اشیای مندرج فقره ۱ الی ۹ ،

به جزای یکی از انواع حبس الی مدت دو سال و یا جزای نقدی الی مبلغ دو صد و پنجاه هزار افغانی یا هر دو محکوم میگردد.

۳) شخصیکه با تخلف یا از بین بردن تدابیر امنیتی مربوط یک سیستم کمپیوتری، برنامه یا داده ها مرتکب جرم مندرج فقره (۱) میشود، به جزای یکی از انواع حبس الی مدت (.....) و یا جزای نقدی الی مبلغ (....) یا هر دو محکوم میگردد.

۴) شخصیکه با تخلف یا از بین بردن تدابیر امنیتی مربوط یک سیستم کمپیوتری، برنامه یا داده ها مرتکب جرم مندرج فقره (۲) میشود، به جزای یکی از انواع حبس الی مدت (.....) و یا جزای نقدی الی مبلغ (....) یا هر دو محکوم میگردد.

۵) شخصیکه به ارتباط سیستم کمپیوتری، برنامه یا داده های زیربنای حیاتی در تصرف دولت که کارهای عامه حیاتی را اجرا مینماید، مرتکب جرم مندرج فقره (۱) میشود، به جزای یکی از انواع حبس الی مدت (.....) و یا جزای نقدی الی مبلغ (....) یا هر دو محکوم میگردد.

۶) شخصیکه به ارتباط سیستم کمپیوتری، برنامه یا داده های زیربنای حساس در تصرف دولت که کارهای عامه حساس را اجرا مینماید، مرتکب جرم مندرج فقره (۲) میشود، به جزای یکی از انواع حبس الی مدت (.....) و یا جزای نقدی الی مبلغ (....) یا هر دو محکوم میگردد.

۷) قصد مذکور در فقره ۱ و یا سهل انگاری مذکور در فقره ۲ فوق، لازم نیست که مربوط به موارد ذیل باشد

الف) یک سیستم کمپیوتری مشخص؛
ب) یک برنامه یا داده های مشخص؛ یا

ج) یک برنامه یا داده های از نوع مشخص

۸) در این ماده —

الف) انجام یک عمل، تسبیب آنرا نیز شامل میباشد

ب) "عمل" مجموع اعمال را نیز شامل میباشد

ج) اخلال، جلوگیری و یا مانع شدن چیزی، انجام مؤقت آن کارها را نیز شامل میباشد.

<p>د) عمل توسط شخص، شامل اعمالی را نیز میباید که</p> <p>۱) توسط و یا از طریق یک مکانیزم اتومات و برنامه یا سیستم کمپیوتری خودکار، سازگار یا مستقل،</p> <p>۲) در برابر سیستم های کمپیوتری دولتی یا سیستم های کمپیوتری عامه برای خدمات عامه، یا</p> <p>۳) در برابر هرگونه سیستم کمپیوتری:</p> <p>انجام گردیده یا انجام خواهد گردد.</p> <p>البته عمل مندرج ماده (به استثناء آنکه برای تحقیقات توسط پولیس یا مامورین تنفیذ قانون) ماده (صلاحیتهای پولیس در دسترسی به سیستم های کمپیوتری و داده ها) و ماده (تجمیع واقعی و ثبت داده ها) غیر مجاز شمرده نمی شود.</p>	
<p>۱) شخصیکه عمداً، بطور مؤقت یا دایمی،</p> <p>الف) یک عمل غیر مجاز در رابطه به سیستم کمپیوتری را انجام مینماید؛</p> <p>ب) در وقت انجام عمل میداند که عمل وی غیر مجاز است. و)</p> <p>ج) به قصد شدت</p> <p>۱) مداخله، ممانعت، آسیب، جلوگیری، خنثی نمودن، تخریب، اخلال، مسدود کردن راه عملکرد یک سیستم کمپیوتری،</p> <p>۲) مداخله، ممانعت، آسیب رساندن، جلوگیری، خنثی نمودن، تخریب، اخلال، مسدود کردن ارتباطات بین سیستم های کمپیوتری و یا با یک سیستم کمپیوتری</p> <p>۳) مداخله با یا مانع شدن دسترسی به یک سیستم کمپیوتری</p> <p>۴) اخلال در عملیات یک سیستم کمپیوتری</p> <p>۵) اخلال در اعتبار یک سیستم کمپیوتری</p> <p>۶) اخلال در محفوظ بودن یک سیستم کمپیوتری. یا</p> <p>۷) فعال نمودن یکی از اشیای مندرج فقره (۱) الی (۶) میگردد</p> <p>به جزای یکی از انواع حبس الی مدت (.....) و یا جزای نقدی الی مبلغ (....) یا هر دو محکوم میگردد.</p>	<p>ماده ۸: مداخله غیر قانونی در سیستم کمپیوتری</p>

۲) شخصیکه به سهل انگاری ، بطور مؤقت یا دایمی ،

الف) یک عمل غیر مجاز مربوط به سیستم کمپیوتری را انجام مینماید

ب) در وقت انجام عمل میداند که عمل وی غیر مجاز است. و)

ج) توسط عمل سهل انگار خود سبب

۱) مداخله، ممانعت، آسیب رساندن، جلوگیری، خنثی کردن، تخریب ، اخلال، مسدود کردن راه عملکرد یک سیستم کمپیوتری،

۲) مداخله، ممانعت، آسیب رساندن، جلوگیری، خنثی کردن، تخریب ، اخلال، مسدود کردن ارتباط بین سیستم های کمپیوتری و یا با یک سیستم کمپیوتری

۳) مداخله با یا مانع شدن دسترسی به یک سیستم کمپیوتری

۴) اخلال در عملیات یک سیستم کمپیوتری

۵) اخلال در اعتبار یک سیستم کمپیوتری

۶) اخلال در محفوظ بودن یک سیستم کمپیوتری، یا

۷) فعال نمودن یکی از اشیای مندرج فقره ۱ الی ۶ میگردد

به جزای یکی از انواع حبس الی مدت (.....) و یا جزای نقدی الی مبلغ (....) یا هر دو محکوم میگردد.

۳) شخصیکه با تخلف یا از بین بردن تدابیر امنیتی مربوط یک سیستم کمپیوتری، برنامه یا داده ها مرتکب جرم مندرج فقره (۱) میشود، به جزای یکی از انواع حبس الی مدت (.....) و یا جزای نقدی الی مبلغ (....) یا هر دو محکوم میگردد

۴) شخصیکه با تخلف یا از بین بردن تدابیر امنیتی مربوط یک سیستم کمپیوتری، برنامه یا داده ها مرتکب جرم مندرج فقره (۲) میشود، به جزای یکی از انواع حبس الی مدت (.....) و یا جزای نقدی الی مبلغ (....) یا هر دو محکوم میگردد

۵) شخصیکه به ارتباط سیستم کمپیوتری، برنامه یا داده های زیربنای حیاتی در تصرف دولت که کارهای عامه حیاتی را اجرا مینماید، مرتکب جرم مندرج فقره (۱) میشود، به جزای یکی از انواع حبس الی مدت (.....) و یا جزای نقدی الی مبلغ (....) یا هر دو محکوم میگردد

۶) شخصیکه به ارتباط سیستم کمپیوتری، برنامه یا داده های زیربنای حساس در تصرف دولت که کارهای عامه حساس را اجرا مینماید، مرتکب جرم مندرج فقره (۲) میشود، به جزای یکی از انواع حبس الی مدت (.....) و یا جزای نقدی الی مبلغ (....) یا هر دو محکوم میگردد.

۷) شخصیکه

الف) به ارتباط سیستم کمپیوتری، برنامه یا داده های دولتی یا عامه، که کارهای عامه را اجرا مینماید، و

ب) منجر به تخریب، خساره یا انقطاع جدی شبکه سیستم کمپیوتری گردد که به طور گسترده ای یا عمومی استفاده میگردد

مرتکب جرم مندرج فقره (۱) میشود، به جزای یکی از انواع حبس الی مدت (.....) و یا جزای نقدی الی مبلغ (....) یا هر دو محکوم میگردد،

۸) شخصیکه

الف) به ارتباط سیستم کمپیوتری، برنامه یا داده های دولتی یا عامه، که کارهای عامه را اجرا مینماید، و

ب) منجر به تخریب، خساره یا انقطاع جدی شبکه سیستم کمپیوتری گردد که به طور گسترده ای یا عمومی استفاده میگردد

مرتکب جرم مندرج فقره (۲) میشود، به جزای یکی از انواع حبس الی مدت (.....) و یا جزای نقدی الی مبلغ (....) یا هر دو محکوم میگردد

۹) قصد مذکور در فقره ۱ و یا سهل انگاری مذکور در فقره ۲ فوق، لازم نیست که مربوط به موارد ذیل باشد

الف) یک سیستم کمپیوتری مشخص؛
ب) یک برنامه یا داده های مشخص؛ یا
ج) یک برنامه یا داده های نوعیت مشخص

۱۰) در این ماده

الف) انجام یک عمل، تسبیب آنرا نیز شامل میباید

ب) "عمل" مجموعه اعمال را نیز شامل میباید

ج) اخلال، جلوگیری و یا مانع شدن چیزی، انجام مؤقت آن کارها را نیز شامل میباید.

د) عمل توسط شخص در این ماده ، اعمالی را نیز شامل میباید که

۱) توسط و یا از طریق یک مکانیزم اتومات و برنامه یا سیستم کمپیوتری خودکار، سازگار یا مستقل ،

۲) در برابر سیستم های کمپیوتری دولتی یا سیستم های کمپیوتری عامه برای خدمات عامه، یا

۳) در برابر یک سیستم کمپیوتری

انجام گردیده یا انجام خواهد گردد

البته عمل مندرج ماده (به استثناء آنکه برای تحقیقات توسط پولیس یا مامورین تنفیذ قانون) ماده (صلاحیتهای پولیس در دسترسی به سیستم های کمپیوتری و داده ها) و ماده (جمع آوری فوری و ثبت داده ها) غیر مجاز شمرده نمی شود

<p>۱) شخصیکه یک دستگاه را تولید، ساخت، ایجاد یا آماده میسازد که اصلاً به قصد یا باور ارتکاب جرم یا کمک در ارتکاب جرم مندرج ماده (دسترسی غیرقانونی به سیستم کمپیوتر)، ماده (دسترسی غیرقانونی به برنامه یا داده ها)، ماده (رهگیری غیرمجاز)، ماده (مداخله غیرقانونی در برنامه یا داده ها)، ماده (مداخله غیرقانونی در سیستم کمپیوتر)، ماده (تقلب الکترونیکی)، ماده (فریب الکترونیکی)، ماده (جرم هویت)، یا ماده (تشویق، کمک یا تلاش ارتکاب جرم) استفاده میگردد، به جزای یکی از انواع حبس الی مدت (.....) و یا جزای نقدی الی مبلغ (....) یا هر دو محکوم میگردد.</p> <p>۲) شخصیکه یک دستگاه را انتقال، وارد، صادر، توزیع، شریک، عرضه، برای عرضه پیشنهاد یا بشکل دیگر دسترسی آنرا ایجاد مینماید به این باور که اصلاً در ارتکاب جرم یا کمک در ارتکاب جرم مندرج ماده (دسترسی غیرقانونی به سیستم کمپیوتر)، ماده (دسترسی غیرقانونی به برنامه یا داده ها)، ماده (رهگیری غیرمجاز)، ماده (مداخله غیرقانونی در برنامه یا داده ها)، ماده (مداخله غیرقانونی در سیستم کمپیوتر)، ماده (تقلب الکترونیکی)، ماده (فریب الکترونیکی)، ماده (جرم هویت)، یا ماده (تشویق، کمک یا تلاش ارتکاب جرم) استفاده میگردد، به جزای یکی از انواع حبس الی مدت (.....) و یا جزای نقدی الی مبلغ (....) یا هر دو محکوم میگردد.</p> <p>۳) شخصیکه یک دستگاه را به این گمان بدست میآورد و یا تدارک مینماید که اصلاً برای ارتکاب جرم یا کمک در ارتکاب جرم مندرج ماده (دسترسی غیرقانونی به سیستم کمپیوتری)، ماده (دسترسی غیرقانونی به برنامه یا داده ها)، ماده (رهگیری غیرمجاز)، ماده (مداخله غیرقانونی در برنامه یا داده ها)، ماده (مداخله غیرقانونی در سیستم کمپیوتری)، ماده (تقلب الکترونیکی)، ماده (فریب الکترونیکی)، ماده (جرم هویت)، یا ماده (تشویق، کمک یا تلاش ارتکاب جرم) عرضه گردیده، به جزای یکی از انواع حبس الی مدت (.....) و یا جزای نقدی الی مبلغ (....) یا هر دو محکوم میگردد.</p> <p>البته جرم مندرج این ماده در صورت های ذیل جرم پنداشته نمی شود:</p> <p>الف) در صورتیکه تولید، ساختن، آماده کردن، فروش، خرید برای استفاده، توزیع یا بشکل دیگر دسترسی چنین دستگاه مذکور در این ماده بمنظور ارتکاب جرم مندرج این قانون نباشد، یا</p> <p>ب) عمل مندرج این ماده برای آموزش، امتحان یا حفاظت سیستم کمپیوتری مجاز باشد.</p>	<p>ماده ۹: ساخت، تهیه یا حصول دستگاه ها برای استفاده در جرم</p>
<p>۱) شخصیکه داده ها را</p> <p>الف) بدون صلاحیت</p> <p>ب) خارج از صلاحیت، یا</p> <p>ج) بوسیله عمل غیر مجاز</p>	<p>ماده ۱۰: تقلب الکترونیکی</p>

<p>به قصد اینکه توسط یک شخص یا سیستم کمپیوتری اعم از اینکه مستقیماً خوانا و قابل فهم باشد یا خیر منحیث اصلی یا واقعی شمرده و یا بکار برده شود، وارد، تولید، تعدیل، تغییر، حذف یا خنثی نماید که منجر به داده های جعلی یا برنامه جعلی گردد،</p> <p>به جزای یکی از انواع حبس الی مدت (.....) و یا جزای نقدی الی مبلغ (....) یا هر دو محکوم میگردد.</p> <p>۲) شخصیکه بقصد تقلب ویا مشابه آن، جرم مندرج فقره (۱) را برای</p> <p>الف) مفاد غیر قانونی. یا</p> <p>ب) خساره غیر قانونی. یا</p> <p>ج) هر نوع منفعت اقتصادی برای خویش یا برای شخص دیگر مرتکب گردد،</p> <p>به جزای یکی از انواع حبس الی مدت (.....) و یا جزای نقدی الی مبلغ (....) یا هر دو محکوم میگردد.</p> <p>۳) شخصیکه بشکل فریبکارانه، تقلب یا قصد مشابه، بخاطر</p> <p>الف) نفوذ بالای مامور خدمات عامه در اعمال مکلفیت و وظیفه عامه، یا</p> <p>ب) نفوذ بالای سیستم کمپیوتری دولتی و یا سیستم کمپیوتری عامه در اعمال و وظیفه عامه،</p> <p>مرتکب جرم فقره (۱) گردد؛</p> <p>به جزای یکی از انواع حبس الی مدت (.....) و یا جزای نقدی الی مبلغ (....) یا هر دو محکوم میگردد.</p>	
<p>۱) شخصیکه بقصد فریبکارانه و یا تقلب؛</p> <p>الف) بدون صلاحیت</p> <p>ب) خارج از صلاحیت، یا</p> <p>ج) بوسیله عمل غیر مجاز</p> <p>سبب خساره کلی یا جزئی داده ها یا برنامه، مال، تضمین یا سند بهادار یا عوض شخص دیگر یا سیستم کمپیوتری توسط:</p> <p>الف) دسترسی غیر قانونی به سیستم کمپیوتری، برنامه یا داده ها</p> <p>ب) دخول، تعدیل، تغییر، حذف، خنثی نمودن یا تولید یک برنامه یا داده ها</p>	<p>ماده ۱۱: فریب الکترونیکی</p>

<p>ج) هر گونه مداخله، ممانعت، اخلال یا انسداد عملکرد یک سیستم کامپیوتری؛ یا</p> <p>د) کاپی کردن، انتقال یا ارسال داده ها یا برنامه به یک سیستم کامپیوتری، دستگاه یا وسیله ذخیره سازی دیگر غیر از آنکه در آن ثبت شده بود و یا به موقعیت مختلف از آن در سیستم کامپیوتری، دستگاه یا وسیله ذخیره سازی که در آن ثبت شده بود؛ یا از یک داده ها و یا برنامه استفاده مینماید یا داده ها یا برنامه را از سیستم کامپیوتر که در آنجا ثبت شده اخراج مینماید، اعم از اینکه توسط نمایش آن یا بشکل دیگر باشد،</p> <p>بقصد فریبکارانه یا تقلب برای ایجاد ؛</p> <p>۱) مفاد غیر قانونی. یا</p> <p>۲) خساره غیر قانونی. یا</p> <p>۳) هر نوع منفعت اقتصادی برای خویش یا برای شخص دیگر)</p> <p>به جزای یکی از انواع حبس الی مدت (.....) و یا جزای نقدی الی مبلغ (....) یا هر دو محکوم میگردد.</p>	
<p>۱) شخصیکه بوسیله دخول، تعدیل، تغییر، حذف، خنثی نمودن یا تولید یک برنامه یا داده ها یا توسط استفاده از کامپیوتر، سیستم کامپیوتری یا دستگاه الیکترونیکی مرتکب جرم مندرج ماده ۳۱ قانون حمایت حقوق مؤلف، مصنف، هنرمند و محقق (کاپی رایب) (شماره ۹۵۴ – مؤرخ ۲۱ جولای ۲۰۰۸) گردد، به جزای یکی از انواع حبس الی مدت (.....) و یا جزای نقدی الی مبلغ (....) یا هر دو محکوم میگردد.</p> <p>۲) بمنظور این فصل، راجع به ماده ۳۱ قانون حمایت حقوق مؤلف، مصنف، هنرمند و محقق (کاپی رایب) (شماره ۵۴ – مؤرخ ۲۱ جولای ۲۰۰۸) ؛ اصطلاح : الف) "کار" شامل هر گونه داده ها و برنامه میباشد. و" ب) "پخش" شامل هرگونه ارتباطات میباشد که در آن از کامپیوتر، سیستم کامپیوتری، دستگاه الیکترونیکی یا وسایل الکترونیکی استفاده میشود.</p>	<p>ماده ۱۲: جرایم مربوط به تخلف از حقوق چاپ و حقوق مربوطه</p>
<p>۱) بادر نظر داشت فقره (۲)، شخصیکه آگاهانه</p> <p>الف) یک سیستم کامپیوتری را بدون صلاحیت بشکل مستقیم یا غیر مستقیم بخاطر حصول یکی از خدمات کامپیوتری، دسترسی میابد،</p>	<p>ماده ۱۳: استفاده و یا رهگیری غیرمجاز خدمات کامپیوتری</p>

<p>ب) یکی از وظایف سیستم کمپیوتری را به وسیله الکترومغناطیسی، صوتی، میخانیکی یا دستگاه دیگر بدون صلاحیت بشکل مستقیم یا غیر مستقیم رهگیری نماید یا سبب رهگیری گردد. یا</p> <p>ج) یک سیستم کمپیوتری یا دستگاه دیگر را بشکل مستقیم یا غیر مستقیم برای (ارتکاب جرم مندرج بند (الف) یا (ب) استفاده نماید و یا سبب استفاده گردد،</p> <p>مرتکب جرم شمرده میشود و به جزای نقدی الی مبلغ (.....) و یا حبس الی مدت (.....) و یا هر دو، و در صورت تکرار جرم به جزای نقدی الی مبلغ (.....) و یا حبس الی مدت (.....) و یا هر دو محکوم میگردد.</p> <p>۲) اگر جرم مذکور منجر به آسیب گردد، مرتکب آن به جزای نقدی الی مبلغ (.....) و یا حبس الی مدت (.....) و یا هر دو محکوم میگردد.</p> <p>۳) بمنظور این ماده، حایز اهمیت نیست که دسترسی یا رهگیری غیر مجاز در</p> <p>الف) یک برنامه یا داده های مشخص</p> <p>ب) هر نوع برنامه یا داده ها ، یا</p> <p>ج) یک برنامه یا داده هایکه در یک سیستم کمپیوتری مشخص موقعیت دارد، بیان نگردیده است.</p>	
<p>۱) شخصیکه آگاهانه و بدون صلاحیت پاسورد، رمز دسترسی یا دیگر وسایل کسب دسترسی یک برنامه یا داده های یک سیستم کمپیوتری را افشا مینماید، مرتکب جرم بوده بشرطیکه عمل مذکور را برای</p> <p>الف) مفاد غیر قانونی. یا</p> <p>ب) هدف غیر قانونی. یا</p> <p>ج) با وجود دانستن احتمال خساره غیر قانونی بشخص دیگر مرتکب میشود.</p> <p>۲) شخصیکه مرتکب جرم مندرج فقره (۱) گردد، به جزای نقدی الی مبلغ (.....) و یا حبس الی مدت (.....) و یا هر دو، و در صورت تکرار جرم به جزای نقدی الی مبلغ (.....) و یا حبس الی مدت (.....) و یا هر دو محکوم میگردد.</p>	<p>ماده ۱۴: افشای غیر مجاز رمز دسترسی</p>

<p>(۱) شخصیکه آگاهانه و بدون توجیه قانونی معلومات هویت شخص دیگر را در چنین شرایطی به دست می‌آورد و یا آنرا در تصرف دارد که فراتر از شک استنتاج نماید که معلومات مذکور به قصد ارتکاب جرم مشتمل بر عنصر خیانت، تقلب، فریب و یا دروغ استفاده خواهد گردد، به جزای یکی از انواع حبس الی مدت (.....) یا جزای نقدی الی مبلغ (....) یا هر دو محکوم میگردد مگر اینکه خلاف آن ثابت گردد.</p> <p>(۲) شخصیکه معلومات هویت شخص دیگری را انتقال، فراهم، توزیع، فروش و یا برای فروش عرضه نماید و یا آنرا بخاطر یکی از اهداف فوق در تصرف خود نگاه دارد، و میداند یا سهل انگار باشد که معلومات مذکور در ارتکاب جرم مشتمل بر عنصر تقلب، فریب و یا دروغ استفاده خواهد گردد، به جزای یکی از انواع حبس الی مدت (.....) و یا جزای نقدی الی مبلغ (....) یا هر دو محکوم میگردد.</p>	<p>ماده ۱۵: جرم هویت</p>
<p>(۱) شخصیکه یکی از اعمال ذیل را عمداً انجام نماید، جرم قابل مجازات را ارتکاب نموده و به حبس الی مدت (.....) یا جزای نقدی الی مبلغ (.....) و یا هر دو محکوم میگردد:</p> <p>(الف) نشر پورنوگرافی اطفال از طریق سیستم کمپیوتری، یا</p> <p>(ب) تولید پورنوگرافی اطفال به منظور نشر آن از طریق سیستم کمپیوتری، یا</p> <p>(ج) داشتن پورنوگرافی اطفال در سیستم کمپیوتری و یا وسیله ذخیره سازی داده های کمپیوتری،</p> <p>(۲) در صورتیکه شخص مذکور ثابت نماید که پورنوگرافی اطفال صادفانه برای فایده علمی، تحقیقی، طبی یا تنفیذ قانون صورت گرفته، عمل مذکور در بند (الف) فقره (۱) و بند (ج) فقره (۱) قابل مؤاخذه نمیباشد.</p> <p>(۳) در این بخش:</p> <p>(پورنوگرافی اطفال) شامل مواد بصری میباشد که حالات ذیل را تصویر مینماید:</p> <p>(الف) نابالغ در حالت عمل جنسی آشکار، یا</p> <p>(ب) شخصی که نابالغ به نظر میرسد در حالت عمل جنسی آشکار، یا</p> <p>(ج) تصاویر واقعی تمثیل کننده نابالغ در حالت عمل جنسی آشکار</p> <p>نابالغ عبارت از شخصی است که عمر وی از (.....) سال کمتر باشد.</p> <p>(نشر) موارد ذیل را شامل میباشد:</p> <p>(الف) توزیع، پخش، نشر، دوران، ارائه، نمایش، عاریه در عوض مفاد، تبادل، (مقایسه، فروش یا پیشنهاد برای فروش، اجاره یا پیشنهاد اجاره، عرضه به طرق دیگر، در دسترس دادن به یکی از طرق، یا</p> <p>(ب) تصرف، نظارت، کنترل بمنظور انجام عمل مندرج بند (الف). یا</p> <p>(ج) چاپ، تصویر، کاپی یا ایجاد به شیوه دیگر چه از عین نوعیت یا مختلف باشد، بمنظور انجام عمل مندرج بند (الف).</p>	<p>ماده ۱۶: پورنوگرافی (هرزه نگاری) اطفال</p>
<p>(۱) در صورتیکه دسترسی به یک سیستم کمپیوتری مصوون، در جریان ارتکاب جرم مندرج ماده {دسترسی غیر قانونی به سیستم کمپیوتری} ماده {تغییر غیر مجاز</p>	<p>ماده ۱۷: مجازات مشدده برای جرایم</p>

<p>مواد کمپیوتری { ماده } استفاده و یا رهگیری غیر مجاز خدمات کمپیوتری { ماده } { جلوگیری غیر مجاز استفاده سیستم کمپیوتری } ماده { افشای غیر مجاز کود دسترسی } کسب گردد ، شخص محکوم، به عوض مجازات مندرج آن مواد ، به جزای نقدی الی مبلغ (.....) و یا حبس الی مدت (.....) و یا هر دو محکوم میگردد.</p> <p>۲) بمنظور اهداف فقره 1 ماده ، یک سیستم کمپیوتری وقتی مصوون تلقی میگردد که مرتکب جرم میداند، یا باید میدانست که کمپیوتر، برنامه یا داده ها مستقیماً به ارتباط موارد ذیل بکار برده میشود و یا برای آن لازم میباشد:</p> <p>الف) سیستم کمپیوتری، برنامه و یا داده های زیربنای حساس،</p> <p>ب) زیربنای حساس</p> <p>ج) برای ذخیره سازی یا پراسیس پایگاه داده های حساس استفاده میگردد ؛</p> <p>د) امنیت، دفاع و یا روابط بین المللی افغانستان؛</p> <p>ه) موجودیت یا شناسایی یک منبع محرم معلومات مربوط به اجرای یک قانون جزایی (</p> <p>و) ارائه خدمات مستقیماً به زیر بنای ارتباطی، بانکداری و خدمات مالی، خدمات عامه، حمل و نقل عامه، و یا زیر بنایی کلیدی عامه، یا</p> <p>ز-) مصوونیت محافظت عامه بشمول سیستم مربوطه خدمات عاجل اساسی از قبیل پولیس، دفاع ملکی و خدمات طبی.</p> <p>۳) بمنظور هر گونه تعقیب قانونی مندرج این ماده، فرض میگردد که متهم آگاهی لازم مندرج فقره 2 را دارا میباشد بشرطیکه در باره سیستم کمپیوتری، برنامه یا داده ها، هشدار الکترونیکی یا دیگر به متهم داده شده که دسترسی غیر مجاز به آن سیستم کمپیوتری، برنامه یا داده ها ، مجازات مشدد مندرج ماده هذا را دارد ، مگر اینکه خلاف آن ثابت گردد.</p>	<p>مربوط داده ها و سیستم های حساس</p>
<p>۱) شخصیکه آگاهانه و عمدا ارتکاب جرم مندرج این فصل را تشویق، کمک، مبادرت یا عمل مقدماتی و یا تهیه آنرا انجام دهد، مجرم همان جرم شمرده شده و به جزای آن جرم محکوم میگردد.</p> <p>۲) برای ارتکاب جرم مندرج این ماده، این حایز اهمیت نیست که عمل مذکور واقعا تحقق نموده است یا خیر.</p>	<p>ماده ۱۸ : جرایم برانگیختن و مبادرت قابل مجازات</p>
<p>۱) هرگاه جرم مندرج این قانون و یا مقررات آن، توسط شرکت ارتکاب گردد و ثابت شود که با رضایت یا چشم پوشی رئیس ، مدیر، منشی و یا افسر مشابه شرکت، یا</p>	<p>ماده ۱۹ : جرم توسط شرکت ها</p>

<p>شخصیکه در موقف آن عمل باشد، و یا به عمل یا تقصیر وی منسوب باشد، آن شخص و شرکت نیز مرتکب آن جرم شناخته شده و تحت تعقیب و مجازات لازم قرار میگیرد.</p> <p>۲) هرگاه جرم مندرج این فصل توسط شخص حقیقی منحیث فرد یا یک جزء شخص حکمی، برای منفعت شخص حکمی ارتکاب گردد، که به اساس موارد ذیل منصب بالاتر در آن داشته باشد:</p> <p>الف) صلاحیت تمثیل شخص حکمی)</p> <p>ب) صلاحیت تصمیم گیری به نمایندگی شخص حکمی)</p> <p>ج) صلاحیت اعمال کنترل در شخص حکمی)</p> <p>شخص حکمی مسؤول جرم شمرده شده و به جزای نقدی الی مبلغ (....) محکوم میگردد.</p> <p>۳) هرگاه بر اثر عدم نظارت و کنترل توسط شخص حقیقی مندرج فقره 1، ارتکاب جرم مندرج این فصل را برای منفعت شخص حقوقی توسط شخص حقیقی تحت صلاحیت وی میسر سازد، شخص حقوقی مجرم شمرده شده و به جزای نقدی الی مبلغ (....) محکوم میگردد.</p> <p>۴) علیرغم موارد فوق، مسؤولیت مذکور، مانع مسؤولیت جزایی شخص حقیقی نمیگردد.</p> <p>بمنظور این ماده:</p> <p>اصطلاح "شخص حقوقی" عبارت است از هر فرد، شرکت، شرکت سهامی، موسسه تعلیمی، موسسه مالی، نهاد های دولتی، نهاد های حقوقی و یا نهاد های دیگر.</p> <p>صلاحیت های مندرج این فصل، بالای موارد ذیل قابل تطبیق میباشد:</p> <p>الف) جرائمیکه طبق این فصل ایجاد گردیده باشد</p> <p>ب) جرائم دیگریکه از طریق سیستم کمپیوتری ارتکاب گردیده باشد</p> <p>ج) جمع اوری شواهد جرم بشکل الکترونیکی.</p>	
<p>۱) علیرغم احکام مندرجه قوانین دیگر، اعتبار قانونی یک جرم و تطبیق آن فقط به علت اینکه به ارتباط سیستم کمپیوتری یا از طریق استفاده آن ارتکاب شده، رد نمیگردد.</p>	<p>ماده ۲۰: اعتبار قانونی جرائم ارتکاب شده مربوط سیستم های کمپیوتری</p>

<p>۲) ذکر "مال" در هر قانونیکه جرم مربوط مال را برسمیت می‌شناسد، معلومات الکترونیکی، سیستم های کمپیوتری، برنامه ها و معلومات و داده های موجود در چنین سیستم کمپیوتری و یا انتقال شده توسط آن را شامل می‌باشد.</p> <p>۳) ذکر عمل در هر قانونیکه جرایم را برسمیت می‌شناسد ، اقدامات و اعمال ایجاد شده توسط استفاده سیستم کمپیوتری را شامل می‌باشد.</p> <p>۴) ذکر عمل توسط یک شخص در این قانون یا هر قانونیکه یک جرم را برسمیت می‌شناسد ، شامل اعمال انجام شده یا انجام شدنی بوسیله موارد ذیل می‌باشد:</p> <p>۱) توسط و یا از طریق یک مکانیزم اوتومات و برنامه یا سیستم های کمپیوتری خودکار، سازگار یا مستقل ،</p> <p>ب) بر ضد سیستم های کمپیوتری دولتی یا سیستم های کمپیوتری عامه در اعمال خدمات عامه، یا</p> <p>در برابر هر سیستم کمپیوتری</p>	
<p>۱) این قانون در سراسر افغانستان قابل تطبیق می‌باشد.</p> <p>۲) قطع از نظر از اینکه موضوع خارج از افغانستان یا در ارتباط به یک شخص اعم از تابعیت وی در خارج یا در داخل افغانستان باشد تا جاییکه مستقیما یا غیر مستقیما وابسته ، موثر در، یا مربوط به اشخاص، سیستم های کمپیوتری یا وقایع در داخل صلاحیت حوزوی افغانستان بوده، این قانون قابل تطبیق می‌باشد.</p>	<p>متفرقه و عمومی</p> <p>ماده ۲۱: قلمرو حوزوی جرایم این فصل</p>
<p>صلاحیت ها و طرز العمل ها</p>	
<p>۱) {مدیر حوزه/ کمیشنر پولیس] و یا هر شخص مجاز وی، به لزوم دید خود، ذریعه وصولی مبلغ الی () افغانی از شخصیکه بدلائیل موجه مظنون جرم شناخته شده، هر جرم قابل صلح مندرج این فصل را به صلح انجام نماید.</p> <p>۲) وزیر [امور داخله و محافظت عامه] میتواند، مقررات بیانگر جرایم قابل صلح را وضع نماید.</p>	<p>ماده ۲۲: مصالحت جرم ها</p>

<p>هیچ حکم این قانون، افسر پولیس را، شخصی را که طبق ماده (۱) {رهگیری غیر مجاز} کتبا توسط {مدیر حوزه} صلاحیت داده شده و یا مامور صلاحیتدار تطبیق قانون را از تحقیقات قانونی مطابق صلاحیت های مندرجه قانون مدون، منع نمی نماید.</p>	<p>ماده ۲۳: مصونیت تحقیقات توسط پولیس و مامورین تطبیق قانون</p>
<p>(۱) بر اساس یک درخواست حلفی توسط مامور تحقیقات تا حد قناعت محکمه که به دلایل معقول داده های حفظ شده در یک سیستم کمپیوتری برای تحقیقات یا اجراءات جزایی راجع به یک جرم مندرج این قانون به دلایل منطقی ضروری پنداشته شده، محکمه میتواند متصرف سیستم کمپیوتری را حکم نماید که داده های رفت و آمد هر گونه ارتباطات را افشا نماید تا:</p> <p>(ا) ارائه دهندگان خدمات ؛ و</p> <p>(ب) مسیر انتقال ارتباطات مشخص گردد</p> <p>(۲) شخصیکه مانع تعمیم قانونی صلاحیت های مندرج این ماده گردد، به یکی از انواع حبس الی مدت یک ماه یا به جزای نقدی الی مبلغ پنجاه هزار افغانی یا هر دو محکوم میگردد.</p>	<p>ماده ۲۴: جلب برای افشای داده های رفت و آمد</p>
<p>(۱) به اساس درخواست موجه مامور تحقیقات به محکمه که:</p> <p>(ا) داده های مشخص ذخیره شده در یک سیستم کمپیوتری یا در یک وسیله ذخیره سازی داده های کمپیوتری در کنترل و دسترس یک شخص در حوزه وی بوده، و</p> <p>(ب) معلومات مشخص اشتراک کننده مربوط خدمات ارایه شده توسط ارائه کننده خدمات که خدمات خویش را در آن ارایه کننده خدمات تقدیم مینماید، در کنترل و دسترسی وی بوده.</p> <p>که برای تحقیق، استنتاج، محاکمه و یا اجراءات دیگر مندرج این قانون توسط محکمه یا مامور یا در حضور آن لازم پنداشته شده ، محکمه میتواند حکم کتبی را صادر نماید که:</p> <p>(الف) شخص مذکور داده های ذخیره شده مشخص را ارایه، تقدیم یا بدسترس قرار دهد؛ یا</p> <p>(ب) ارائه کننده مذکور خدمات، معلومات اشتراک کننده مذکور را به مامور تحقیقات ارایه، تقدیم یا به دسترس قرار بدهد.</p>	<p>ماده ۲۵: جلب برای استخراج</p>

**ماده ۲۶: صلاحیتهای
پولیس در دسترسی به
سیستم های کمپیوتری
و داده ها**

۱) یک افسر پولیس و یا شخصیکه کتبا توسط {.....} صلاحیت
تفویض گردیده باشد:
توضیح: این صلاحیت در افغانستان به یک افسر عالی رتبه یا قاضی تفویض
خواهد شد. باید یک مقام مستقل و ترجیحاً قاضی باشد
الف) هر وقت صلاحیت دارد تا :
1) هرگونه سیستم کمپیوتری را که شامل این ماده میگردد، دسترسی ،
تفتیش و بررسی نماید

۲) هرگونه سیستم کمپیوتری را برای جستجوی داده های آن یا بدسترس آن استفاده نماید یا
باعث استفاده آن گردد ؛ یا

۳) به هر گونه معلومات، کود یا تکنالوجی قابل پس تبدیلی یا نا خوانا
داده های مرموز آن سیستم کمپیوتری یا بدسترس آن را به شکل متن
خوانا و قابل فهم بمنظور تحقیقات جرم مندرج این فصل یا جرم
دیگریکه در جریان تعمیم صلاحیت های مندرج این ماده افشا گردیده،
دسترسی داشته باشد؛

ب) صلاحیت دارد تا

۱) شخصیکه توسط وی یا به نمایندگی وی ، افسر پولیس یا مامور تحقیقات
به سبب موجه به استفاده یک سیستم کمپیوتری مطبقة این ماده شک دارد ،
یا

۲) شخصیکه مسؤول سیستم کمپیوتری باشد یا به شکل دیگر به فعالیت آن رابطه دارد،
به ارایه کمک های مناسب فنی و دیگر که بمنظور فخره (الف) لازم پنداشته شده؛ مکلف
نماید، یا صلاحیت دارد تا شخص متصرف معلومات رمزکشایی را مکلف نماید تا
معلومات رمزکشایی مورد نیاز برای رمزکشایی داده های لازم برای تحقیقات جرم
مذکور، را به وی ارایه نماید.

۲) این ماده بالای سیستم کمپیوتری تطبیق میگردد که افسر پولیس یا
شخص ذیصلاحیکه کتبا توسط { } صلاحیت داده شده، روی علت موجه
شک مینماید یا مربوط یک جرم مندرج این فصل یا جرم دیگر که در جریان
تعمیل صلاحیت ها مندرج این ماده افشا گردید، استفاده میگردد.
۳) صلاحیت های مندرج فخره (أ) 2 و 3 و (ج) بند 1 بدون موافقه { }
اعمال نمیگردد.

۴) شخصیکه مانع اعمال قانونی صلاحیت های مندرج بند 1 (أ) یا (ب) گردد
و یا مقتضیات مندرج بند 1 (ب) و (ج) را رعایت ننماید، مرتکب جرم شمرده
میشود و به جزای نقدی الی مبلغ (.....) و یا حبس الی مدت (.....) و یا هر دو
محکوم میگردد.

۵) بمنظور این ماده

<p>”معلومات رمزگشایی“ عبارت است از معلومات یا تکنالوجی که شخص را قادر میسازد تا معلومات ناخوانا و نافهم را به آسانی به نسخه متن ساده آن تبدیل نماید.</p> <p>داده های رمزگذاری شده“ عبارت است از داده های که از نسخه متن واضح به شکل غیر قابل خوانا و غیر قابل فهم مبدل گردیده اعم از روش تبدیلی یا ناخوانا سازی و قطع نظر از وسیله ای که در آن داده های مذکور برای مصوونیت محتویات چنین داده ها رخ میدهد و یا دریافت میگردد.</p> <p>”نسخه متن ساده“ عبارت است از داده های اصلی قبل از تبدیل شدن آن به شکل ناخوانا یا غیر قابل فهم.</p> <p>.</p>	
<p>(۱) هرگاه محکمه براساس درخواست مامور تحقیقاتی قانع گردد که به دلایل موجه، محتویات ارتباطات الکترونیکی مشخص برای هدف تحقیقات جنایی مشخص لازم بوده، محکمه میتواند که در باره داده های رفت و آمد و یا محتویات داده ها که توسط ارائه کننده خدمات در حوزه خود با استفاده وسایل تخنیکی برگزار یا عبور خواهد شد؛ حکم را صادر نماید تا:</p> <p>الف) آن ارائه کننده داده های رفت و آمد را فوراً جمع آوری و ثبت نماید؛ و</p> <p>ب) داده های محتویات را فوراً جمع آوری و ثبت نماید</p> <p>که تنها به شخص تحت تحقیق، وابسته یا مربوط باشد و توسط سیستم کمپیوتری و تنها داده های رفت و آمد مشخص و عندالضرورت داده های محتویات را به مدیر تحقیقات ارسال و ارایه نماید.</p> <p>البته حکم جمع آوری فوری یا ثبت برای مدت بیشتر از ضرورت و در هیچ صورت از هفت روز بیشتر نباشد.</p> <p>(۲) مدت جمع آوری فوری یا ثبت بیشتر از هفت روز میتواند در صورت حکم محکمه به اساس درخواست، برای مدت مشخص اضافی، تمدید گردد.</p> <p>(۳) محکمه میتواند ارایه کننده خدمات را به حفظ محرمانیت استفاده از صلاحیت های مندرج این ماده و هر گونه معلومات مربوطه آن، نیز مکلف سازد.</p>	<p>ماده ۲۷: جمع آوری فوری و ثبت داده ها</p>
<p>(۱) در صورتیکه وزیر [امور داخله] قانع باشد که بمنظور جلوگیری یا مقابله هر گونه تهدید به امنیت ملی، خدمات اساسی، دفاع یا روابط خارجی افغانستان لازم میباشد، وی میتواند توسط یک اجازه نامه، یک شخص یا نهاد مشخص در آن اجازه نامه را صلاحیت دهد تا برای جلوگیری یا مقابله هر گونه تهدید به</p>	<p>ماده ۲۸: جلوگیری یا مقابله تهدید ها به</p>

<p>سیستم کمپیوتری یا خدمات کمپیوتری یا هر نوع سیستم های کمپیوتری یا خدمات کمپیوتری، اقدامات لازم را اتخاذ نماید.</p> <p>(۲) اقدامات مندرج فقره ۱، بدون محدودیت، شامل تعمیم صلاحیت های مندرج ماده { افشای غیر مجاز رمز دسترسی } توسط شخص یا نهاد ذیصلاح میباشد.</p> <p>(۳) در صورتیکه یک جرم در جریان تطبیق صلاحیت های مندرج این ماده افشا گردد:</p> <p>الف) هیچ معلومات آن جرم من حیث شواهد در اجراءات مدنی یا جزایی قابل قبول نمیشود؛</p> <p>ب) هیچ شاهد در اجراءات مدنی یا جزایی مکلف نمیکرد؛ تا</p> <p>(۱) نام، آدرس و یا مشخصات دیگر معلومات دهنده ایکه در رابطه به جرم معلومات را ارائه نموده، افشا نماید؛ یا</p> <p>(۲) آن سوال را پاسخ دهد که منجر یا ممد در کشف نام، آدرس یا مشخصات دیگر معلومات دهنده میگردد.</p> <p>(۴) اگر یک کتاب، سند، داده ها و یا باز داده کمپیوتر که بحیث شواهد یا قابل تفتیش در اجراءات مدنی یا جزایی پذیرفته شده، مشتمل بر جزئیات باشد که معلومات دهنده را مسمی، تشریح یا منجر به کشف وی میگردد، محکمه آن جزئیات را مخفی یا محو نموده تا شخص معلومات دهنده را بطور لازم از کشف مصوون نماید.</p> <p>۵) در فقره ۱ ماده، "خدمات اساسی" عبارت اند از:</p> <p>الف) سیستم کمپیوتری، برنامه یا داده های حساس</p> <p>ب) زیر بنای حساس</p> <p>ج) خدماتیکه مستقیماً به سیستم های مخابراتی، بانکداری و مالی، تسهیلات عامه، حمل و نقل عامه یا زیربنای کلیدی عامه ارتباط دارد؛ و</p> <p>د) خدمات عاجل از قبیل پولیس، دفاع ملکی یا خدمات طبی.</p>	<p>امنیت ملی، و غیره</p>
<p>(۱) ارائه کننده خدمات، در حدود توانایی تکنیکی خویش داده های رفت امد را حد اقل برای مدت یکصد و هشتاد روز نگهداری مینماید.</p> <p>(۲) ارائه کننده خدمات، داده های رفت و آمد مندرج فقره (۱) را با تکمیل شرایط نگهداری داده ها و اصلیت آن طبق _____ نگهداری مینماید.</p>	<p>ماده ۲۹: نگهداری داده های رفت و آمد</p>

<p>هر افسر پولیس میتواند بدون جلب، شخصی را که به دلایل موجه مظنون ارتکاب جرم مندرج این فصل باشد، دستگیر نماید. (پیشنهاد میگردد که احکام این ماده مطابق قوانین افغانستان عیار گردد)</p>	<p>ماده ۳۰: دستگیری و توقیف توسط پولیس – با جلب و بدون آن</p>
<p>همه صلاحیت ها و اجراءات مندرج این فصل قابل تطبیق بوده و راجع به تمام:</p> <p>الف) جرایم مندرج این فصل</p> <p>ب) جرایم دیگر ارتکاب شده با استفاده از وسایل سیستم کمپیوتری؛ و</p> <p>ج) جمع آوری شواهد جرم به شکل الکترونیکی</p> <p>استفاده شده میتواند.</p>	<p>ماده ۳۱: تطبیق صلاحیت ها</p>
<p>طی سی روز از نفاذ این فصل، دولت یک نهاد تحقیقاتی را بحیث نهاد تحقیقاتی تعمیم صلاحیت ها و اجراءات مندرج این فصل تأسیس نماید.</p>	<p>ماده ۳۲: اداره تحقیقات</p>
<p>۱) محکمه ایکه در حضور آن، شخص به اساس یکی از مواد این فصل مجرم شمرده شده، میتواند علیه وی به پرداخت مبلغ معین برای جبران خساره به شخصیکه بسبب جرم محکوم به، به سیستم کمپیوتری، برنامه یا داده ها وی خساره رسیده است، حکم نماید.</p> <p>۲) هر گونه ادعا توسط شخص برای خساره متحمل به سبب جرم، تا اندازه مبلغ تادیه شده بر اساس حکم جبران خساره، قناعت بخش تلقی میگردد، البته حکم مذکور، مؤیدات مدنی مبنی بر جبران خساره بیشتر از مبلغ تادیه شده را، نفی نمینماید.</p> <p>۳) حکم جبران خساره مندرج این ماده، بحیث بدهی مدنی قابل حصول میباشد.</p>	<p>ماده ۳۳: حکم برای پرداخت جبران خساره</p>
<p>همکاری بین المللی</p>	

<p>۱) دولت با هر دولت خارجی، شبکه 7X24، هر نهاد خارجی یا نهاد بین المللی بمنظور تحقیقات یا اجراءات مربوط به جرایم متعلق به سیستم های کمپیوتری، ارتباطات الکترونیکی یا داده ها یا برای جمع آوری شواهد جرم بشکل الکترونیکی یا حصول حفظ سریع، و افشای داده های رفت و آمد یا داده ها بوسیله سیستم کمپیوتری یا جمع آوری فوری داده های رفت و آمد وابسته به ارتباطات مشخص و یا رهگیری داده ها یا وسایل دیگر، صلاحیت ها، عملکرد یا حکم مندرج این قانون، همکاری مینماید.</p> <p>۲) اگر به باور نهاد تحقیقاتی، افشاء معلومات مذکور در آغاز یا انجام تحقیقات یا اجراءات یک جرم برای دولت یا نهاد خارجی ممد ثابت میگردد، میتواند بدون درخواست قبلی، هر گونه معلومات حاصله از تحقیقات خویش را به دولت خارجی، شبکه 7X24، نهاد خارجی یا نهاد بین المللی، ارسال نماید.</p> <p>۳) نهاد تحقیقاتی میتواند دولت خارجی، شبکه 7X24، نهاد خارجی یا نهاد بین المللی را ملزم سازد تا:</p> <p>الف) محتویات و هر گونه معلومات و مواد ارایه شده را محرم نگهدارد، ب) معلومات و مواد ارایه شده را تنها بمنظور موضوع جزایی مشخص در درخواست استفاده نماید؛ و ج) آنرا طبق شرایط دیگر استفاده نماید.</p> <p>۴) نهاد تحقیقاتی مسؤول ارسال و پاسخ درخواست ها جهت کمک های متقابل، اجراء درخواست ها و یا ارسال به مقامات ذیصلاح برای اجراء آن، میباشد.</p> <p>۵) اگر درخواست مربوط به جرم باشد که احتمال تضاد با حاکمیت، امنیت، نظم عامه یا منافع ملی دیگر داشته باشد، نهاد تحقیقاتی میتواند درخواست دولت خارجی، شبکه 7X24، نهاد های خارجی یا نهاد های بین المللی را رد نماید.</p> <p>۶) اگر اجراءات مذکور با تحقیقات یا اجراءات انجام شده در افغانستان در تضاد واقع میگردد، دولت میتواند اجراء درخواست را به تعویق بیاورد،</p> <p>۷) اگر نهاد تحقیقاتی موافقه قانونی و داوطلبانه شخص را کسب نماید که قانوناً به افشای داده ها از طریق آن سیستم کمپیوتری مجاز باشد، میتواند که به داده های ذخیره شده کمپیوتری قابل دسترس عامه (منبع باز) دسترسی نماید بدون نظر داشت اینکه داده ها از لحاظ جغرافیایی در کدام موقعیت قرار دارد، یا در حوزه صلاحیت خویش توسط سیستم کمپیوتری داده های کمپیوتری ذخیره شده واقع خارج از افغانستان را دسترسی یا دریافت نماید.</p>	<p>ماده ۳۴: مسائل و همکاری بین المللی</p>
<p>۱) بانظر داشت ماده [مسائل بین المللی و همکاری]، یک دولت خارجی، نهاد خارجی و یا نهاد بین المللی میتواند که از نهاد تحقیقاتی درخواست نموده تا حفظ سریع داده های ذخیره شده به وسیله سیستم کمپیوتری واقع در قلمرو افغانستان یا در کنترل دولت، اخذ نماید، و در این رابطه دولت خارجی، نهاد خارجی یا نهاد بین المللی درخواست کننده قصد ارایه درخواست برای کمک</p>	<p>ماده ۳۵: حفظ سریع داده های ذخیره شده کمپیوتری</p>

های متقابل برای جستجو یا دسترسی مشابه، ضبط یا تامین مشابه یا افشای داده ها، را دارا میباشد.

۲) درخواست حفظ مندرج فقره 1 امور ذیل را مشخص مینماید:

الف) مقامیکه خواهان حفظ میباشد

ب) جرمیکه موضوع تحقیقات جزایی باشد یا اجراءات و خلاصه ای از حقایق مربوطه

ج) داده های ذخیره شده کمپیوتری حفظ شدنی و ارتباط آن با جرم

د) هر گونه معلومات تشخیص کننده ناظر داده های ذخیره شده کمپیوتری یا موقعیت سیستم کمپیوتری؛

ه) ضرورت حفظ؛ و

ز) اینکه دولت خارجی، نهاد خارجی یا نهاد بین المللی درخواست کننده قصد ارایه درخواست برای کمک های متقابل برای جستجو یا دسترسی مشابه، ضبط یا تامین مشابه یا افشای داده ها، را دارا میباشد.

۳) با دریافت درخواست مندرج این ماده، نهاد تحقیقاتی تمام اقدامات لازم را برای حفظ سریع داده های مشخص در مطابقت با اجراءات و صلاحیت های مندرج این فصل، اتخاذ مینماید

۴) هر گونه حفظ انجام شده در پاسخ درخواست مندرج این ماده برای مدت کمتر از 60 روز نبوده تا دولت خارجی، نهاد خارجی و یا نهاد بین المللی را به ارایه درخواست برای جستجو یا دسترسی مشابه، ضبط یا تامین مشابه یا افشای داده ها، قادر سازد و پس از دریافت درخواست، حفظ داده ها تا به فیصله نهایی بالای درخواست اجرانشده، جریان میداشته باشد.

ماده ۳۶: افشای سریع
داده های حفظ شده رفت و
آمد

۱) اگر در جریان تعمیم درخواست مندرج ماده { حفظ سریع داده های ذخیره شده کمپیوتری } یا در غیر اینصورت، در رابطه به ارتباطات مشخص، نهاد تحقیقاتی کشف نماید که ارایه کننده خدمات در دولت دیگر در ارسال ارتباطات دست داشته، جانب درخواست شده به درخواست کننده دولت خارجی، نهاد خارجی یا نهاد بین المللی مقدار کافی داده های رفت و آمد برای مشخص نمودن

<p>ارایه کننده خدمات و راه که از آن ارتباطات ارسال یافته است، بطور سریع افشا نماید.</p>	
<p>(۱) بانظر داشت ماده [مسائل و همکاری بین المللی]، دولت خارجی، نهاد خارجی و یا نهاد بین المللی میتواند که از نهاد تحقیقاتی تقاضای حکم یا طور دیگر جستجو یا دسترسی مشابه، ضبط یا تامین مشابه و افشای داده های ذخیره شده بوسیله سیستم کمپیوتری در داخل قلمرو جانب درخواست شده، بشمول داده های حفظ شده طبق ماده { حفظ سریع داده های ذخیره شده کمپیوتری } را، درخواست نماید.</p> <p>(۲) درخواست کمک مندرج این ماده تا حد امکان موارد ذیل را مشخص سازد:</p> <p>الف) مقامیکه خواهان حفظ میباشد</p> <p>ب) جرمیکه موضوع تحقیقات جزایی باشد یا اجراءات و خلاصه ای از حقایق مربوطه</p> <p>ج) اموال، کمپیوتر، سیستم کمپیوتری یا دستگاه الکترونیکی برای جستجو و ضبط؛</p> <p>د) داده های ذخیره شده کمپیوتری، داده ها یا برنامه قابل ضبط و ارتباط آن با جرم</p> <p>ه) هر گونه معلومات تشخیص کننده ناظر داده ها ذخیره شده کمپیوتری یا موقعیت سیستم کمپیوتری؛</p> <p>ز) ضرورت جستجو و ضبط</p> <p>(۳) با دریافت درخواست مندرج این ماده، نهاد تحقیقاتی تمام اقدامات لازم را برای کسب صلاحیت لازم بشمول جلب تعمیم درخواست طبق اجراءات و صلاحیت های مندرج این فصل، اتخاذ مینماید.</p> <p>(۴) با کسب صلاحیت لازم بشمول جلب های تعمیم درخواست، نهاد تحقیقاتی میتواند کمک و همکاری دولت خارجی، نهاد خارجی یا نهاد بین المللی را در خلال جستجو و ضبط طلب نماید.</p> <p>(۵) با تعمیم درخواست جستجو و ضبط، نهاد تحقیقاتی بانظر داشت ماده { مسائل و همکاری بین المللی } نتایج جستجو و ضبط و شواهد الکترونیکی یا فزیکه ضبط شده را به دولت خارجی، نهاد خارجی یا نهاد بین المللی، ارایه مینماید.</p>	<p>ماده ۳۷: کمک متقابل در باره دسترسی داده های کمپیوتری ذخیره شده</p>

<p>۱) بانظر داشت ماده [مسائل و همکاری بین المللی]، دولت خارجی، نهاد خارجی و یا نهاد بین المللی میتواند که از نهاد تحقیقاتی تقاضای حکم یا طور دیگر ارایه کمک در جمع آوری فوری داده های رفت و آمد و ابسته به ارتباطات مشخص را که در قلمرو افغانستان بوسیله سیستم کمپیوتری ارسال شده است، درخواست نماید.</p> <p>۲) درخواست کمک مندرج این ماده تا حد امکان موارد ذیل را مشخص سازد:</p> <p>الف) (مقامیکه خواهان استفاده از صلاحیت مندرج این ماده باشد</p> <p>ب) جرمیکه موضوع تحقیقات جزایی باشد یا اجراءات و خلاصه ای از وقایع مربوطه</p> <p>ج) نام مرجع با دسترسی به داده های رفت و آمد مربوطه؛</p> <p>د) موقعیتیکه داده های رفت و آمد در آن وجود دارد؛</p> <p>ه) هدف داده های رفت و آمد لازم؛</p> <p>ز) معلومات کافی برای شناسائی داده های رفت و آمد؛</p> <p>ح) تفصیلات بیشتر مربوط داده های رفت و آمد؛</p> <p>ط) ضرورت استفاده از صلاحیت های مندرج این ماده؛ و</p> <p>شرایط استفاده و افشای داده های رفت و آمد به شخص ثالث.</p> <p>۳) با دریافت درخواست مندرج این ماده، نهاد تحقیقاتی تمام اقدامات لازم را برای کسب صلاحیت لازم بشمول جلب تعمیم درخواست طبق اجراءات و صلاحیت های مندرج این فصل، اتخاذ مینماید.</p> <p>۴) با کسب صلاحیت لازم بشمول جلب های تعمیم درخواست، نهاد تحقیقاتی میتواند کمک و همکاری دولت خارجی، نهاد خارجی یا نهاد بین المللی را در خلال جستجو و ضبط طلب نماید.</p> <p>۵) با اتخاذ اقدامات مندرج این ماده، نهاد تحقیقاتی بانظر داشت ماده { مسائل و همکاری بین المللی } نتایج اقدامات و جمع آوری فوری داده های رفت و آمد ارتباطات مشخص به دولت خارجی، نهاد خارجی یا نهاد بین المللی، ارایه مینماید.</p>	<p>ماده ۳۸: کمک های متقابل در مورد جمع آوری فوری داده های رفت و آمد.</p>
<p>۱) بانظر داشت ماده [مسائل و همکاری بین المللی]، دولت خارجی، نهاد خارجی و یا نهاد بین المللی میتواند که از نهاد تحقیقاتی تقاضای حکم یا طور دیگر ارایه کمک در جمع آوری فوری داده های رفت و آمد یا ثبت محتویات داده های ارتباطات مشخص را که در قلمرو افغانستان بوسیله سیستم کمپیوتری ارسال شده است، درخواست نماید.</p> <p>۲) درخواست کمک مندرج این ماده تا حد امکان موارد ذیل را مشخص سازد::</p>	<p>ماده ۳۹: کمک های متقابل در مورد رهگیری داده های محتویات</p>

<p>الف) مقامیکه خواهان استفاده از صلاحیت مندرج این ماده باشد)</p> <p>ب) جرمیکه موضوع تحقیقات جزایی باشد یا اجراءات و خلاصه ای (از وقایع مربوطه</p> <p>ج) نام مرجع با دسترسی به ارتباطات مربوطه؛</p> <p>د) موقعیت یا ماهیت ارتباطات؛</p> <p>ه) هدف ارتباطات لازم؛</p> <p>و) معلومات کافی برای شناسائی ارتباطات؛</p> <p>ز) تفصیلات بیشتر مربوط داده ها و رهگیری مربوطه؛</p> <p>ح) رسید ارتباطات؛</p> <p>ط) مدت استفاده ارتباطات؛</p> <p>ی) ضرورت استفاده از صلاحیت های مندرج این ماده؛ و</p> <p>ک) شرایط استفاده و افشای ارتباطات به شخص ثالث.</p> <p>۳) با دریافت درخواست مندرج این ماده، نهاد تحقیقاتی تمام اقدامات لازم را برای کسب صلاحیت لازم بشمول جلب تعمیم درخواست طبق اجراءات و صلاحیت های مندرج این فصل، اتخاذ مینماید.</p> <p>۴) با کسب صلاحیت لازم بشمول جلب های تعمیم درخواست، نهاد تحقیقاتی میتواند کمک و همکاری دولت خارجی، نهاد خارجی یا نهاد بین المللی را در خلال جستجو و ضبط طلب نماید.</p> <p>۵) با اتخاذ اقدامات مندرج این ماده، نهاد تحقیقاتی بانظر داشت ماده { مسائل و همکاری بین المللی} نتایج اقدامات و جمع آوری فوری داده های رفت و آمد ارتباطات مشخص را به دولت خارجی، نهاد خارجی یا نهاد بین المللی، ارائه مینماید.</p>	
<p>۱) نهاد تحقیقاتی باید یک نقطه تماس ۲۴/۷ را، برای تامین کمک عاجل برای انجام تحقیقات و اجراءات به ارتباط جرایم مربوط به سیستم کمپیوتری و داده ها و جمع آوری شواهد بشکل الکترونیکی جرم، مختص نماید که کمک های مذکور تسهیلات ذیل و اگر قانون محلی یا عرف اجازه دهد، اقدامات مستقیم ذیل را شامل میباشند:</p> <p>الف) ارائه مشاورت فنی</p> <p>ب) حفظ داده ها طبق حفظ سریع داده های ذخیره شده کمپیوتری و افشای سریع داده های حفظ شده رفت و آمد. ؛</p> <p>ج) جمع آوری شواهد، ارائه معلومات قانونی، و تعیین محل مظنونین (</p>	<p>ماده ۴۰: شبکه</p> <p>۲۴/۷</p>

<p style="text-align: center;">احکام برای رسیدگی</p>	
<p>(سهل انگاری) عبارت است از رفتار غیر مناسب که بسبب غفلت واقعی، خطر آشکار آسیب یا خساره را ایجاد مینماید.</p>	
<p>بمنظور این قانون و هر جرم، شخص عمل را :</p> <p>الف) راجع به حالات نه تنها وقتی (آگاهانه) انجام مینماید که وی از وجود یا به وجود آمدن آن آگاه باشد بلکه وقتی که از اقدامات موجب آگاهی وی در باره وجود یا به وجود آمدن آن نیز امتناع می ورزد.</p> <p>ب) وقتی (عمدا) انجام مینماید که</p> <p>۱) راجع به حالات، وی توقع داشته یا می داند که حالات واقع شده یا واقع میگردد، و</p> <p>۲) راجع به نتیجه، وی عمل خود را بخاطر ایجاد آن یا بوجود آگاه بودن اینکه معمولاً واقع میگردد، انجام مینماید.</p> <p>ج) وقتی (سهل انگارانه) انجام مینماید که</p> <p>۱) راجع به حالات، وی از خطر آگاه باشد که موجود است یا بوجود میآید، و</p> <p>۲) راجع به نتیجه، وی از خطر آگاه بوده که واقع میگردد. و</p> <p>۳) بانظر داشت حالات میداند که تحمل خطر توجیه نمیشود.</p> <p>البته معیار بار ثبوت سوء نیت در سهل انگاری، از معیار بار ثبوت عمد پایین تر، و از معیار بار ثبوت غفلت بالاتر میباشد.</p> <p>بر علاوه، معیار تشخیص حالت ذهنی شخص باید معیار شخصی بوده که مشخصات شخص بشمول عمر، سابقه، تجربه و فهم وی را در نظر میگیرد.</p> <p>اصطلاحات فوق و کلمات مربوطه (مانند "علم"، "قصد"، "سهل انگاری" ") به همین اساس تفسیر میگردد مگر اینکه سیاق و سباق معنای دیگر را افاده نماید.</p> <p>توضیح: مراد از سهل انگاری، خطر پذیری نا موجه آگاهانه، هنگام عمل ارادی شخص میباشد که آشکارا از منجر بودن آن به خطر آگاه یا متجاهل باشد، مگر علیرغم آن، عمل</p>	

مذکور را ادامه می‌دهد. تشخیص سوء نیت به اساس معیار شخصی بوده که مشخصات شخص متهم بشمول عمر، سابقه، تجربه و فهم وی را در نظر می‌گیرد. معیار شخصی، بانظر داشت مشخصات متهم، توانایی حقیقی وی راجع به درک خطر را مد نظر می‌گیرد. اگر توانایی وی به اساس مشخصات وی کمتر از شخص عادی باشد، پس بجای معیار شخص مناسب افتراضی دارای علم و فهم بیشتر از شخص مذکور (معیار نوعی)، توانایی خویش (معیار شخصی) در نظر گرفته میشود.

بمنظور این قانون و هر جرم، شخص عمل را :

الف) راجع به حالات نه تنها وقتی (آگاهانه) انجام مینماید که وی از وجود یا به وجود آمدن آن آگاه باشد بلکه وقتی که از اقدامات موجب آگاهی وی در باره وجود یا به وجود آمدن آن نیز امتناع می ورزد.

ب) وقتی (عمدا) انجام مینماید که

۱) راجع به حالات، وی توقع داشته یا می داند که حالات واقع شده یا واقع میگردد، و

۲) راجع به نتیجه، وی عمل خود را بخاطر ایجاد آن یا باوجود آگاه بودن اینکه معمولاً واقع میگردد، انجام مینماید.

ج) وقتی (سهل انگارانه) انجام مینماید که

۱) راجع به حالات، وی از خطر آگاه باشد که موجود است یا بوجود میآید، و

۲) راجع به نتیجه، وی از خطر آگاه بوده که واقع میگردد. و

۳) بانظر داشت حالات میداند که تحمل خطر توجیه نمیشود.

البته معیار بار ثبوت سوء نیت در سهل انگاری، از معیار بار ثبوت عمد پایین تر و از معیار بار ثبوت غفلت بالاتر میباشد.

بر علاوه، معیار تشخیص ذهنیت شخص باید معیار شخصی بوده که مشخصات شخص بشمول عمر، سابقه، تجربه و فهم وی را در نظر می‌گیرد.

اصطلاحات فوق و کلمات مربوطه (مانند "علم"، "قصد"، "سهل انگاری" " به همین اساس تفسیر میگردد مگر اینکه سیاق و سباق معنای دیگر را افاده نماید.

توضیح: مراد از سهل انگاری، خطر پذیری نا موجه آگاهانه، هنگام عمل ارادی شخص میباشد که آشکارا از منجر بودن آن به خطر آگاه یا متجاهل باشد، مگر علیرغم آن، عمل مذکور را ادامه میدهد. تشخیص سوء نیت به اساس معیار شخصی بوده که مشخصات شخص متهم بشمول عمر، سابقه، تجربه و فهم وی را در نظر میگیرد. معیار شخصی، بانظر داشت مشخصات متهم، توانایی حقیقی وی راجع به درک خطر را مد نظر میگیرد. اگر توانایی وی به اساس مشخصات وی کمتر از شخص عادی باشد، پس بجای معیار شخص مناسب افتراضی دارای علم و فهم بیشتر از شخص مذکور (معیار نوعی)، توانایی خویش (معیار شخصی) در نظر گرفته میشود.